

Föreståndare och dess kompetens

Enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga varor, LBE, ska verksamheter som bedriver tillståndspliktig verksamhet utse en eller flera föreståndare för verksamheten.¹ Föreståndaren har till uppgift att verka för att verksamheten bedrivs enligt de aktsamhetskrav² och skyldigheter som följer av LBE eller de föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen. Den som bedriver tillståndspliktig verksamhet ska även ha den kompetens eller tillgång till den kompetens som behövs med hänsyn till verksamhetens omfattning och varornas egenskaper.³

Detta dokument beskriver vilken kompetens som räddningstjänsterna i Sörmland anser vara skälig för föreståndare av brandfarlig vara. Dokumentet utgör en komplettering av de två vägledningarna för föreståndare⁴ och kompetens⁵ för föreståndare utgivna av Myndighetens för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Kategorisering av verksamheter

Verksamheter som hanterar brandfarliga varor har delats in i fyra olika kategorier utifrån storleken på verksamheten samt hanteringsens karaktär och omfattning. Kategoriseringen baseras på Intressentföreningen för processsäkerhets (IPS) skrift *Föreståndare brandfarlig vara* från 2014.

Kategori 1

Verksamheter där hanteringen av brandfarliga varor är av begränsad karaktär såsom skolor, restauranger och försäljningslokaler.

Kategori 1 är icke komplexa verksamheter där den brandfarliga varan inte processas utan hanteras, i första hand lagras och transporteras, och används som lösningsmedel eller energibärare i mindre mängder. Ofta sker hanteringen i slutna system. I stort sett är det förvaringsregler mm som är väsentliga i hela det förebyggande arbetet.

Se bilaga 1 för exempel på verksamheter som avses respektive bilaga 2 för kompetenskrav för föreståndare för kategorin.

---

¹ 9§ LBE

² 6§ LBE

³ 8§ LBE

⁴ Brandfarlig vara, föreståndare, MSB

⁵ Brandfarlig vara, kompetens – föreståndare, MSB

Kategori 2

Små verksamheter där brandfarliga varor utgör ett dominerande inslag i verksamheten, såsom bensinstationer och gasolanläggningar.

Kategori 2 är icke komplexa verksamheter där den brandfarliga varan inte processas utan hanteras, i första hand lagras och transporteras, och används som lösningsmedel eller energibärare i större mängder.

I stort sett är det förvaringsregler mm som är väsentliga i hela det förebyggande arbetet.

Se bilaga 1 för exempel på verksamheter som avses respektive bilaga 2 för kompetenskrav för föreståndare för kategorin.

Kategori 3

Kategori 3 är medelstora och stora verksamheter där hantering av brandfarliga varor förekommer som en del i verksamheten.

Se bilaga 1 för exempel på verksamheter som avses respektive bilaga 2 för kompetenskrav för föreståndare för kategorin.

Kategori 4

Stora verksamheter där brandfarliga varor utgör ett dominerande inslag i verksamheten och/eller där brandfarlig vara processeras i stora mängder.

Se bilaga 1 för exempel på verksamheter som avses respektive bilaga 2 för kompetenskrav för föreståndare för kategorin.

Referenser

- Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor
- Brandfarliga varor, föreståndare. MSB, oktober 2013.
- Brandfarliga varor, kompetens – föreståndare. MSB, mars 2017. MSB1088.
- Föreståndare brandfarlig vara. Owe Fredholm & Ken Nessvi, Intressentföreningen för processsäkerhet (IPS), 2014.

Bilaga 1 - Exempel på verksamheter utifrån kategori

Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
Skolor Restauranger Verkstäder Mindre laboratorier Garage Mindre vårdanläggningar Försäljning utan öppen hantering Försäljning med öppen hantering, fp>30 grader	Bensinstationer och dyl. Gasolanläggningar Biogasanläggningar Försäljning med öppen hantering, fp<30 grader Lackeringsverksamheter/måleriverksamheter	Kemiska processer Plastindustrier Livsmedelsindustrier Läkemedelsindustrier Energiverk Deponier Sjukhus Mekanisk industri Massa- och pappersindustri Större laboratorier	Sevesoverksamheter pga. brandfarlig vara Petrokemisk industri Raffinaderier Oljedepåer Kemisk processindustri

Bilaga 2 - Kompetenskrav

Rekommenderad utbildningsnivå	Typ av verksamhet			
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
Föreståndarkurs brandfarlig vara	Minst 1/2 dag	Minst 1 dag	Minst 1 dag	Minst 1 dag
Kurs i riskanalys			Ja	Ja
Teknisk/naturvetenskaplig utbildning		Riktad utb.	Gymnasium	Högskola
Kunskapskrav				
Egna tillståndet	Ja	Ja	Ja	Ja
LBE: tillståndskrav, förvaringsregler, mängdbegränsningar	Ja	Ja	Ja	Ja
LBE: alla delar	Kännedom	Kännedom	Ja	Ja
Regler för den utrustning som används (tillstånd, besiktning, utformning etc.)	Ja	Ja	Ja	Ja
Närliggande lagstiftning (ATEX, AML, MB, transport farligt gods etc.)	Kännedom	Kännedom	Ja	Ja
Ur- och i drifttagning, arbetstillstånd, inertering etc.		Kännedom	Ja	Ja
Enkla riskbedömningar	Ja	Ja	Ja	Ja
Bedöma och/eller genomföra riskanalyser			Bedöma	Genomföra
Sevesolagstiftningen				Ja
Hantering av brandfarliga varors risker och egenskaper (säkerhetsdatablad)	Ja	Ja	Ja	Ja
Krav på erfarenhet och befogenheter				
Befogenheter att driva skyddsarbete (delegation från VD eller dyl.)	Ja	Ja	Ja	Ja
Erfarenhet från verksamheten eller likande verksamheter		(Ja)	Ja	Ja
Tillgång till experter		(Ja)	Ja	Ja
Biträdande föreståndare		(Ja)	Ja	Ja